

שבועות שתיים פרק שלישי שבועות

כח.

עין משפט נר מצוה

אפי' כל שהוא. שיר נמי מעבד של עבר על שזעמו ורואי לשאליה: **מיגו דמהניא שאלה כו'.** דהא כי אכליה לכית קמא עדיין כל זימיה שבה אסורין עליו ומהניא ליה שאלה וכיון דנשאל וקיי"ל א' חס עוקר נדר מעיקרו ואשתמחא דלא הוה אס שזעמו כלל הלכך כוית קמא אשתמחא דלא באיסורא אכליה: **ואחר כך נשאל על הראשונה.** אלמא אפי' דאלול לה כולה נשאל עליה: **שאל גלת.** פתח אהל מועד את ראש נזרו כדכתיב (י'): **דר' אליעזר.** במסכת נזירות (דף סג.):

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אמר כו' וכפי שיטה זו יש לפרש כל הסוגיא:

גליון הש"ס

נב' אמר רבא שבועה שלא אוכל כבד זו. עין שזעמו מהשנים חלק י"ד סי' רמא:

הגלגל מעכבא. לשתות יין וליטמא למתים הלכך הוה שיר: **א"ר אשי נזירות קא רמיז כו'.** לעולם משעבד על שזעמו לא חיילא לשאליה ולא מהניא לה שאלה. ודקשא לך נזירות לאו קושיא היא: **מי גרס לנייה שאל פחול.** כלומר מי גרס לך לומר שהימים המנייה לא לנייה נמוגה אלא לראשונה דמימא אזולא לה ראשונה ומקשי לך ראשונה הימה גורמת לך לומר כן: **ואינה.** והרי גלה החס לך שחזרתו של זה חזרה ועקר את הראשונה מעיקרא ונמלא מנין המנוי של שניה מננה וכולה ראשונה אחת הוה קיימא כשנשאל. אזל ככר שנשבע עליה ואכלה על כרחק עבר לה שזעמו ושזב אין לה שאלה: **ה"ג אמימר אמר אפי' אכלה כולה נשאל עליה דאי צווג מחוסר קרבן ואי צווג מחוסר מלקות אכל כפתורו על העמוד לא: מחוסר קרבן.** וקרבן הוה ליה שיר וכן מלקות למזיד אכל כפתורו ללקות שזב אין כאן שיר שפתי הוה כליה לוקה כבד כשמואל: **הסס רך.** ונתבזה

בזנוטה זו ואיכא ונקלה אחיך (ט) כיון שנקלה הרי הוא אחיך (מסכת דף סג.):

אמר רבא שזעמו שלא אוכל כבד זו. ונמלאת האחת איסור והאחת תנאי זו שנשבע עליה הוה איסור וזו שיתלה בה הוה תנאי. ואשמעינן רבא דכל שזעמו שנשבע על תנאי ותלה דבר בחבירו אין איסור השזעמו חל עליו בשעת שזעמו אלא בשעת מעשה הראשון הלכך הוה שעתא שעת שזעמו היא ואס צאותה שעה זוכר את שזעמו קרינן ביה האדם בשזעמו (י) וחלה עליו שזעמו להחייב קרבן על השוגג בין שאכל התנאי ראשון בין שאכל האיסור ראשון ובלבד שמתא שגגה (י) באכילת האיסור ומלקות על המזיד ובלבד שמתא התראה באכילת האיסור ואס כבד שזעמו בשעת מעשה ראשון לא קרינן ביה האדם בשזעמו ואין השזעמו חלה עליו לא לקרבן ולא למלקות ומיימינן ליה סייעמא לקמן [ע"פ] ממתינתין דנדרים: **אלא אס הראשונה כו'.** הוה דתנאי קרי ראשונה שך הימה סדר שזעמו אס אוכל זו לא אוכל זו. והאי דנקט אכילת התנאי ברישא לאו משום דאי עבד איפכא לא חיילא דודאי חיילא ומתחייב למפרע אלא משום דבעי למימר ראשונה צווג ושניה צווג חייב קרבן ודוקא דרך שניה דאיסור הוה דהוה לה שגגה באכילת איסור דאי בתנאי לא מיימי קרבן על אכילת האיסור למפרע שהימה מזיד ובהימר שעדיין לא נאסרה עליו ואפי' שהוה שוגג בשעת אכילה אחרונה שהוה עובר בה על השזעמו למפרע שגגה באיסור בעינן: **אלא אס הראשונה צווג ושניה צווג פטור.** בשעת אכילה ראשונה כבד שכת (ט) בשזעמו וכשאלת האיסור היה זכור את שזעמו ועבר עליה צווג פטור ממלקות ואפי' בהתראה לפי שלא חלה שזעמו עליו שהרי בשעת אכילה ראשונה שהימה שזעמו שזעמו לחול כבד שכות היה ולא קרינא ביה האדם בשזעמו וכל שכן מקרבן שאין קרבן על המזיד: **ראשונה צווג ושניה צווג חייב.** כשאלת התנאי ראשון היה זכור את שזעמו ואכלו צווג ובהימר גמור שהרי לא עליו נשבע והיא אכילה ראשונה צווג וכשאלת בשניה את האיסור אכלו בהעלם שזעמו חייב קרבן הואיל ובאכילה ראשונה זכור הוה את שזעמו ויודע שבאכילה זו אוסר עליו את השניה האדם בשזעמו קרינא ביה וחלה עליו שזעמו וכשאלת שניה שוגג הרי עבר על שזעמו שוגג חייב קרבן: **שסיהן פטור פטור.** בין שאכל התנאי ראשון בין שאכל האיסור ראשון פטור כדפרישית שהרי באכילה ראשונה הימה שזעמו ראויה לחול ובאותה שעה היה שכות ולא חלה עליו השזעמו לאסור את השניה עליו: שתייהן

אמר רבא שזעמו שלא אוכל כבד זו. אס אוכל זו. מה שפירש בקונטרס אין שזעמו חלה אלא בשעת מעשה הראשון הלכך הוה שעתא שעת שזעמו היא ואס צאותה שעה זוכר את שזעמו קרינא ביה האדם בשזעמו וחלה עליו שזעמו להחייב קרבן על השוגג בין שאכל התנאי ראשון בין שאכל האיסור ראשון ובלבד שמתא שגגה באכילת האיסור זה הפי' מגומגם דבאכילת איסור ראשון לא משכמת חיוב קרבן דאי אכלו צווג לא קרינא ביה האדם בשזעמו ולא חלה עליו שזעמו ואי אכלו צווג לא בעינן שגגה באכילת האיסור לפירוש הקונטרס ואי אפשר לייסרו אלא בדוחק דמשכמת לה כגון שזעמו שזעמו אסור ראשון לא שכת שזעמו והוה האדם בשזעמו אזל צווג. הוה שאינו יודע שזה הככר שנשבע עליו ואפי' שמתא לאוכלו חסוב שגגה הואיל ובלבד לא היה אוכלו לפי שמתאווה לאכול של תנאי או שזעמו ענין שזעמו לאו כגון שנשבע לאכול או שמתאווה עליו וכל זה דוחק ומה שפי' נמי בסמוך גבי אכל את ראשון כו' האי דנקט אכילת התנאי ברישא לאו משום דאי עבד איפכא לא חיילא דודאי חיילא ומתחייב למפרע אינו ר"ל איפכא מצד דקאי בה דהיינו שאכל איסור תחלה צווג ממש ששכת שזעמו דאי"כ לא חיילא כלל דלא הוה האדם בשזעמו ולא בעי נמי למימר שאכל איסור צווג לגמרי תחלה דאין כאן שגגה בשעת אכילת איסור ואין ג"ל כלל שהיה הקונטרס ר"ל דמתחייב

רבינו הגנאל

עליה ופירק איבעי תימא כשנשבע שלא אוכל כבד זו ואפי' דכיון דאכל כוית ממנה עבר בשבועתו אמרי מגו דמהניא שאלה למשרא ליה כוית בתריא מהניא נמי לכות קמא למפטר: **למפרע:** איבעי תימא כשנשבע שלא אוכלו ולא מחייב עד דאכל לה כולה מיהו אי שיר ממנה כוית חסוב לאתשולי עליה ואי לא לא: ואקשינן וכי אס אכלה כולה אינו נשאל עליה והוה גבי נזירות דמנה הראשונה ושלמה והפריש עליה קרבן וקתיי נשאל על הראשונה עלתה השניה בראשונה. ודחי בשלא כיפר דכיון דלא כיפר עדיין לא השלימה והתניא כיפר כו'. ופירק רב אש נזירות קא רמית עליה דשבועה מי גרס לשניה שלא תחול במקום הראשונה הלא הראשונה שהיא בחוקת נזירות כיון שבטלה נמצאת מנייה לשניה: **אמימר אמר אפי' אכלה כולה כיון דמחוסר מעשה נשאל עליה מגו מהניא נמי אכלה בשוגג לקרבן אבל כפתורו על העמוד אינו נשאל עליה כדשמואל דאמר כפתורו על העמוד ורין מבי"ד פטור. והוה שניה דאמימר לענין כפתורו ליתא ולא דמיא לדשמואל דהתם רין ונפטר בריון ליה להשאל עד שילקא וקמייתא דאמימר איתא ושמעתא דבתרא ברורה אחרי כפיתה ודמי כמי שלקה. אבל האי לא רין ועמוד להלקותו ויש לו להשאל עד שילקא וקמייתא דאמימר איתא ושמעתא דבתרא ברורה אמר ליה לענין מלקות: אמר רבא שבועה שלא אוכל כבד זו אס אוכל זו (כ) ואכל הראשונה בשוגג והשניה במזיד חייב. ראשונה במזיד ושניה בשוגג פטור. שתייהן**

(א) ע"פ בתוס' כאן ד"ה אמר פירוש דכ"ה רבינו וגי' וגי'.